

Огляд методів класифікації космічних знімків

Олександр Ломпас

Кафедра вищої геодезії та астрономії, Національний університет "Львівська політехніка", УКРАЇНА, м.Львів, вул.С.Бандери, 12,

The methods of decoding and basic methods of automatic classification of space pictures are considered in this article. Except for it basic descriptions of these methods are selected..

Ключові слова – космічні технології, космічне знімання, ДЗЗ, дешифрування знімків, автоматична класифікація знімків.

I. Вступ

Космічні технології є ефективним засобом постійного і надійного глобального моніторингу навколишнього середовища. Завдяки оглядовості, об'єктивності та оперативності одержання інформації, дані дистанційного зондування Землі з космосу виступають важливим джерелом геопросторових даних. Аерокосмічна інформація використовується для доповнення, узагальнення та деталізації даних, отриманих з наземних джерел і використовується в різних соціально-економічних сферах: картографуванні, гідрології, лісовому і сільському господарстві, рибному господарстві, екологічному моніторингу, земельному кадастрі і т. д. [1, 2]

У зв'язку з накопиченням інформації виникає гостра необхідність швидкого опрацювання даних ДЗЗ. Найбільш докладного рівня опису структури і взаємозв'язків компонентів природного середовища дозволяють досягти прийоми тематичного дешифрування. [3]

II. Класифікація методів обробки космічних знімків

На сьогодні найбільш поширений і використовуваний метод дешифрування це візуальне дешифрування знімка. В цьому випадку передбачається, що дешифрування проводить експерт, який добре обізнаний з особливостями території і властивостями об'єктів, відображених на знімку. [4]

Однак цей метод є трудомістким і досить тривалим, тому актуальним є дослідження способів автоматичного дешифрування (автоматичної класифікації). Автоматичною класифікацією називають процес розбиття пікселів неперервного растрового зображення на категорії на основі їх спектральних значень, в результаті чого кожному пікселю присвоюється нове значення.

На даний час існують два підходи у реалізації автоматичної класифікації: керована класифікація (класифікація „з учителем”) та некерована (класифікація „без учителя”, кластеризація). На основі цих підходів створено багато методів, основні з яких показані на рис 1.

При керованій класифікації відбувається аналіз пікселів у межах кожного еталонного полігона і

створення спектральних сигнатур для кожного типу покриття. За порівнянням спектральних значень пікселів зі створеними сигнатурами виконується класифікація зображення.

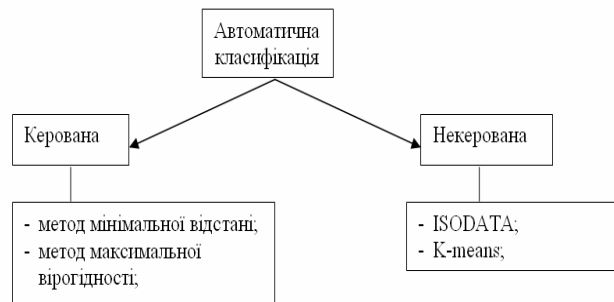

Рис.1 Основні методи автоматичної класифікації

Класифікація за методом мінімальної відстані полягає в розрахунку евклідової відстані значень відбиття пікселя до середнього спектрального значення кожного сигнатури. Піксел призначається до класу, відстань до якого є найменшою.

Класифікація за методом максимальної вірогідності вважається однією з оптимальних, оскільки базується на ймовірнісних принципах. Дисперсія значень відбиття в еталонному полігоні описується функцією імовірності щільності, яка базується на статистиці Байеса. [1]

Алгоритми некерованої класифікації (їх часто називають алгоритмами кластеризації) застосовують за відсутності апріорної інформації про об'єкт зйомки. Кластерний аналіз дозволяє виділяти контури з неконтрастною по спектральній яскравості структурою, наприклад рослинність, відкриті ґрунти, воду, хмари та інші об'єкти. З використанням алгоритмів кластеризації виконується автоматичне розділення зображення на групи пікселів, подібних за спектральним характеристикам (кластери). Ці алгоритми потребують мінімум початкової інформації (число класів, кількість ітерацій). [6]

Кластеризація зображення за алгоритмом ISODATA ґрунтується на різниці між середніми значеннями кластерів (мінімальній спектральній відстані між центрами класів). [5].

Метод K-means є подібним до методу ISODATA. Головна відмінність алгоритмів ISODATA і K-means полягає в тому, що на стадії ініціалізації алгоритму ISODATA відбувається розподіл пікселів, тоді як для алгоритму K-means відбувається розподіл значень математичних очікувань.

В табл. 1. подані основні характеристики методів автоматичної класифікації.

Основні характеристики методів автоматичної класифікації

Методи	Потреба у „навчанні”	Швидкість	Переваги	Недоліки
Метод мінімальної відстані	+	Швидкий	Після класифікації немає некласифікованих пікселів.	Не враховується дисперсія між сигнатурами еталонних полігонів.
Метод максимальної вірогідності	+	Повільний	Вважається найбільш точним, так як працює на ймовірнісних принципах.	Сигнатури з великим значенням коваріації сильно підкреслюються і тому потребують нормалізації.
ISODATA	-	Швидкий	Не потребує попереднього навчання та менш залежний від людського чинника.	Невідповідність створених кластерів потрібним класам, тому вимагає подальшого об'єднання або розбиття кластерів користувачем.
K-means	-	Швидкий	Досить добре працює з частково „навченими” кластерами, тобто для частини точок відомо, до якого класу вони належать.	Потрібно точно знати необхідну кількість кластерів, тому спочатку використовують інші методи кластеризації, де отримують кількість кластерів і початкове розбиття.

Висновок

На Алгоритми керованої класифікації доцільно застосовувати тоді, коли є додаткова інформація про об'єкти на знімку, необхідна для створення еталонних полігонів. Вона може бути отримана з карт, планів, наземної зйомки і т.д. Якщо така інформація відсутня, то слід користуватися алгоритмами некерованої класифікації. Для підвищення точності дешифрування даних ДЗЗ часто використовують спільно і керовану і некеровану класифікації.

Література

- [1] КОХАН С.С. Сучасні підходи до класифікації космічних знімків. Матеріали Міжнародної науково-методичної конференції "Географічні інформаційні системи в аграрних університетах (GISAU)". Херсон. 2007.
- [2] Рыжова Е. В. Комплекс методик предпроектного обоснования применения космических средств наблюдения для мониторинга состояния лесов.

Автореферат диссертации на соискание ученой степени кандидата технических наук. Москва. 2006.

- [3] Інтернет-джерело: http://www-geology.univer.kharkov.ua/nei_ukr.htm.
- [4] С.В. Солодянкина. Возможности использования данных дистанционного зондирования в крупномасштабном ландшафтном планировании. Материалы Международной научной конференции Ландшафтное планирование для России: итоги и перспективы. Иркутск. 2006.
- [5] Image Processor v.3.0 Руководство пользователя Программа обработки данных дистанционного зондирования Земли ScanEx Image Processor v. 3.0. Москва, 2008 г.
- [6] И.А. Зубков, В.О. Скрипачев. Применение алгоритмов неконтролируемой классификации при обработке данных ДЗЗ. ФГУП «Научный центр космических информационных систем и технологий наблюдения». Москва 2007.